

Uppföljning upphandling välfärdstjänster 2024

Förslag till beslut

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att godkänna förvaltningens rapport.

Ann-Sophie Holgersson
Förbundsdirektör

Sammanfattning

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) har beslutat om en policy för direktupphandling av välfärdstjänster (2021-09-15 § 107). Där anges bland annat att en uppföljning ska presenteras senast i april året efter det kalenderår som granskats.

Föreliggande uppföljning av direktupphandlade välfärdstjänster 2024 visar i huvudsak att antalet sådana placeringar baseras på särskilda individuella behov som inte kunnat hanteras genom i förväg reglerat upphandlingsförfarande. Vad gäller olika boenden skulle antalet direktupphandlingar kunna minska om kapaciteten för de lokaler Norrtälje kommun förhyr åt KSON utökades. Av denna uppföljning framgår inte beslut om insatser som inte kunnat verkställas.

Det är Norrtälje kommun som svarar för KSON:s tillgång till lämpliga boenden, vari Tiohundra AB bedriver verksamhet. Förvaltningen för dialog med kommunen om att utveckla bostadsbeståndet och finansieringen av ökade kostnader med anledning av detta.

Beskrivning av ärendet

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) har fastställt en policy för direktupphandling av välfärdstjänster (protokoll 2021-09-15, §107). Enlig denna ska förvaltningen granska samtliga direktupphandlingar i syfte att identifiera om likartade "individavtal" i stället bör upphandlas enligt Lag om offentlig upphandling (LOU) eller Lag om valfrihetssystem (LOV). I policyn anges även att en uppföljning ska presenteras

senast i april året efter det kalenderår som granskats. Under 2024 har nedan områden där "individavtal" förekommer granskats.

Korttidsboende enligt socialtjänstlagen

Internt kontrakt (LOU) har tecknats med Tiohundra AB där de ska erbjuda vård, omsorg och service till personer som av KSON beviljats korttidsboende enligt socialtjänstlagen. Under 2024 har 6 placeringar direktupphandlats utanför ordinarie avtal. Samtliga dessa hade behov utöver vad avtalet med Tiohundra AB anger. Under 2023 utökades korttidsplatserna för äldre i Tiohundra ABs regi vilket har gjort att behovet av dessa platser tillgodosågs till fullo under 2024.

Hem för vård eller boende (HVB) enligt socialtjänstlagen

KSON har inga upphandlade hem för vård och boende (HVB). Under 2024 har åtta placeringar direktupphandlats, varav sju är förlängning av tidigare beslut. Dessa placeringar har inte kunnat hanteras genom ett i förväg reglerat upphandlingsförfarande.

Bostad med särskild service för personer med psykisk funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen

Internt kontrakt (LOU) har tecknats med Tiohundra AB där de ska erbjuda vård, omsorg och service till personer som av KSON beviljats bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen. Fem placeringar har under året direktupphandlats, varav tre är baserade på särskilda individuella behov som inte kunnat hanteras genom ett i förväg reglerat upphandlingsförfarande och två berodde på kapacitetsbrist hos Tiohundra AB.

Särskilt boende för äldre enligt socialtjänstlagen

KSON har flera godkända omsorgsgivare inom särskilt boende för äldre enligt socialtjänstlagen. Upphandlingsform är både enligt LOV och LOU samt också internkontrakt med Tiohundra AB. Under 2024 har tre placeringar direktupphandlats på grund av den enskildes särskilda individuella behov. Det finns inte behov av ytterligare upphandlingar inom avtalsområdet.

Bostad med särskild service för barn m.m. enligt LSS

Internt kontrakt (LOU) har tecknats med Tiohundra AB avseende boende bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet (LSS §9, p. 8). Under 2024 har inga direktupphandlingar genomförts. Det finns åtta pågående placeringar sedan tidigare. Fem av dessa har skolgång i annan kommun vilken är beviljad av Norrtälje kommun och tre har särskilda individuella behov. Ingen av dessa placeringar hade kunnat hanteras genom ett i förväg reglerat upphandlingsförfarande.

Bostad med särskild service för vuxna m.m. enligt LSS

För bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna (LSS §9, p. 9) har KSON dels internt kontrakt (LOU) med Tiohundra AB, dels leverantörer upphandlade genom ramavtal (LOU). Under 2024 har sex direktupphandlingar genomförts. Av dessa har en individ placerats utanför kommunen utifrån platsbrist hos Tiohundra och de övriga 5 har särskilda individuella behov. Ingen av dessa placeringar hade kunnat hanteras genom ett i förväg reglerat upphandlingsförfarande.

Daglig verksamhet enligt LSS

KSON har flera upphandlade omsorgsgivare både via internt kontrakt med Tiohundra AB och på ramavtal, avseende daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig (LSS §9, p. 10). Utöver placeringar hos dessa upphandlade leverantörer har under 2024 två direktupphandlingar av plats gjorts, båda utifrån att individen har sitt boende i annan kommun än Norrtälje. Ingen av dessa placeringar hade kunnat hanteras genom ett i förväg reglerat upphandlingsförfarande.

Ekonomiska konsekvenser

Direktupphandlade välfärdstjänster är vanligtvis betydligt dyrare än redan avtalade insatser. Detta gäller även de verksamheter som bedrivs i egen regi av Tiohundra AB. Utveckling av det bostadsbestånd som Norrtälje kommun upplåter till KSON för bedrivande av omsorgsverksamheter kan minska KSON:s behov av direktupphandlingar. KSON:s medlemsbidrag från Norrtälje kommun baseras samtidigt på kostnaderna för ett äldre bostadsbestånd med för få platser. Dialoger mellan KSON och kommunen pågår gällande både utveckling av beståndet och finansiering.

Effekter för sammanhållen vård och omsorg

Det finns vanligtvis inte samma möjligheter att ställa krav på sammanhållen vård och omsorg vid direktupphandlingar.

Barnperspektiv

Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (SFS 2018:1197) ska följas av KSON:s samtliga omsorgsgivare, oavsett upphandlingsform.

Förvaltningens synpunkter

Direktupphandlade välfärdstjänster ska utgöra undantag och då baseras på enskildas speciella behov som tillsammans utgör allt för små volymerna för att "normal" upphandling ska anses rimlig.

Uppföljning av de direktupphandlade välfärdstjänsterna visar i stort att antalet direktupphandlade placeringar inom vissa boendeformer skulle kunna minska om kapaciteten gällande de lokaler Norrtälje kommun upplåter till KSON kan utökas.

Förvaltningen för dialog med kommunen om nuvarande och framtida behov av boenden vad avser antal, utformning och lokalisering. Då KSON:s medlemsbidrag från Norrtälje kommun baseras på kostnaderna för ett äldre bostadsbestånd med för få platser krävs en mer intensiv dialog med kommunen kring finansieringsfrågan.

Av ovanstående uppföljning framgår inte beslut om insatser som inte har kunnat verkställas.

Beslut skickas till

Region Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se) och
(registrator.hsf@regionstockholm.se)
Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)